

25 pięć lat temu Niemcy zjednoczyły się za zgodą wszystkich sąsiadów i partnerów. Wydarzenie to należy do najszcześniejszych chwil w historii Niemiec i jest kamieniem milowym na drodze do zjednoczonej Europy.

Zjednoczenie Niemiec nie byłoby możliwe bez udziału Polaków. Niepohamowane dążenie do wolności Polaków dało początek rewolucji wolnościowej w Europie w 1989 roku, bez czego upadek muru berlińskiego nie byłby możliwy.

Po upadku muru berlińskiego pałeczkę przejęli ministrowie spraw zagranicznych i dyplomaci. 12 września 1990 roku zawarł „Traktat o ostatecznej regulacji w odniesieniu do Niemiec”, zwany także „Traktatem dwa plus cztery”, co stanowiło decydujący przełom dla zjednoczenia obydwu państw niemieckich.

„Traktat dwa plus cztery” uważany jest do dzisiaj za majstersztyk dyplomacji. Był on wynikiem kilkumiesięcznego, niezwykle złożonego maratonu negocjacyjnego, w czasie którego odbyło się wiele spotkań szefów państw i rządów oraz ministrów spraw zagranicznych państw uczestniczących w rokowaniach „dwa plus cztery” w Bonn, Berlinie Wschodnim, Paryżu i Moskwie.

Od samego początku jasne było, że w czasie tego procesu potwierdzona zostanie granica na Odrze i Nysie jako granica niemiecko-polska. Kiedy wiosną 1990 r. ministrowie spraw zagranicznych USA, ZSRR, Wielkiej Brytanii, Francji i dwóch państw niemieckich rozpoczęli negocjacje w sprawie zjednoczenia Niemiec w formie „2 plus 4”, rząd polski został zaproszony do uczestniczenia w negocjacjach, kiedy sprawy dotyczące Polski były na agendzie.

Parę tygodni po zjednoczeniu Niemiec 14 listopada 1990 traktat między Polską i Republiką Federalną Niemiec uregulował ostatecznie sprawę granicy. 17 czerwca 1991 podpisany został „Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy” między Polską a Niemcami. Traktat graniczny z 1990 r. zamknął bolesny rozdział historii polsko-niemieckiej. Traktat o dobrym sąsiedztwie z 1991 r. otworzył nowy rozdział relacji między oboma państwami.

Kontakt

Niemiecki Instytut Historyczny
Pałac Karnickich
Aleje Ujazdowskie 39
00-540 Warszawa

Tel.: +48-22-525 83 00
Fax: +48-22-525 83 37

E-Mail: dhi@dhi.waw.pl

Hans-Dietrich Genscher, Bundesminister des Auswärtigen (l.), wird von Tadeusz Mazowiecki, Ministerpräsident der Republik Polen (r.), begrüßt. (14. November 1990) / Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Tadeusz Mazowiecki (po prawej) wita ministra spraw zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec, Hansa Dietricha Genschera (po lewej). (14 listopada 1990) BPA B 145 Bild-00101650

Rahmenbedingungen der deutschen Einheit – Die Rolle Polens Podiumsdiskussion

Okoliczności zjednoczenia Niemiec – Rola Polski Dyskusja panelowa

Montag, 16. November 2015, 18.00 Uhr
Warschau, Deutsches Historisches Institut, Vortragssaal

Poniedziałek, 16 listopada 2015 r., godz. 18.00
Warszawa, Niemiecki Instytut Historyczny, Sala konferencyjna

■ Organizatorzy:

Ambasada Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie,
Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie

■ Otwarcie

prof. dr hab. Miłoś Źeznik,
dyrektor Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie

■ Powitanie

Rolf Nikel,
Ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce

■ Dyskusja panelowa

Moderacja:
prof. dr hab. Ruth Leiserowitz,
zastępczyni dyrektora Niemieckiego Instytutu
Historycznego w Warszawie

Paneliści:
Janusz Reiter,
Centrum Stosunków Międzynarodowych (CSM),
Przewodniczący Rady Fundacji; były ambasador
Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Federalnej Niemiec
(1990–1995)

Peter Hartmann,
sekretarz stanu w niemieckim MSZ w stanie spoczynku,
były doradca ds. polityki zagranicznej kanclerza
Helmuta Kohla

Krzysztof Ruchniewicz,
profesor na Uniwersytecie Wrocławskim i dyrektor
tamtejszego Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich
im. Willy'ego Brandta (CSNE)

Dyskusja będzie tłumaczona symultanicznie
na język polski lub niemiecki.

■ Veranstalter:

Deutsche Botschaft Warschau,
Deutsches Historisches Institut Warschau

■ Begrüßung

Prof. Dr. Miłoś Źeznik,
Direktor des Deutschen Historischen Instituts Warschau

■ Grußwort

Rolf Nikel,
Botschafter der Bundesrepublik Deutschland in Polen

■ Podiumsdiskussion

Moderation:
Prof. Dr. Ruth Leiserowitz,
stellvertretende Direktorin des Deutschen Historischen
Instituts Warschau

Diskutanten:
Janusz Reiter,
Zentrum für Internationale Beziehungen (CSM),
Vorsitzender des Stiftungsrats; ehemaliger Botschafter
der Republik Polen in der Bundesrepublik Deutschland
(1990–1995)

Peter Hartmann,
Staatssekretär a. D. im Auswärtigen Amt; früherer
außenpolitischer Berater von Bundeskanzler Helmut Kohl

Krzysztof Ruchniewicz,
Professor an der Universität Breslau und Direktor
des dortigen Willy-Brandt-Zentrums für Deutschland-
und Europastudien

Die Diskussion wird simultan ins Polnische
bzw. Deutsche übersetzt.

Vor 25 Jahren wurde Deutschland mit Zustimmung all seiner
Nachbarn und Partner wiedervereint. Das Ereignis gehört zu den
glücklichsten Momenten in der deutschen Geschichte und bildet
ein Meilenstein auf dem Weg zu einem vereinten Europa.

Die deutsche Wiedervereinigung wäre ohne den polnischen Bei-
trag nicht möglich gewesen. Der unbändige Freiheitsdrang der
Polen legte den Grundstein für die revolutionäre Freiheitsbewe-
gung, die Europa 1989 erfasste. Ohne ihn hätte es den Fall der
Berliner Mauer nicht gegeben.

Nach dem Mauerfall übernahmen die Außenminister und Diplo-
maten das Ruder. Am 12. September 1990 wurde der „Vertrag
über die abschließende Regelung in Bezug auf Deutschland“,
kurz „Zwei-plus-Vier-Vertrag“, unterzeichnet. Damit war der Weg
frei für eine Wiedervereinigung der beiden deutschen Staaten.

Der „Zwei-plus-Vier-Vertrag“ gilt bis heute als diplomatisches
Meisterstück. Er war das Ergebnis eines mehrmonatigen,
außergewöhnlich komplizierten Verhandlungsmarathons mit
zahlreichen Treffen – in Bonn, Ostberlin, Paris und Moskau – auf
der Ebene von Staatsehefs, Regierungen und Außenministern.

Von Beginn an war klar, dass im Zuge dieses Prozesses die Oder-Nei-
ße-Grenze als deutsch-polnische Grenze anerkannt werden würde.
Als im Frühjahr 1990 die Außenminister der USA, der UdSSR, Groß-
britanniens, Frankreichs und der beiden deutschen Staaten die Ver-
handlungen im „Zwei-plus-Vier“-Format aufnahmen, wurde die
polnische Regierung eingeladen, daran teilzunehmen, wenn Polen
betreffende Fragen auf der Tagesordnung stünden.

Wenige Wochen nach der deutschen Wiedervereinigung schlossen
Polen und die Bundesrepublik Deutschland am 14. November
1990 einen Vertrag, der die Grenzfrage abschließend regelte. Am
17. Juni 1991 wurde der „Vertrag über gute Nachbarschaft und
freundschaftliche Zusammenarbeit“ unterzeichnet. Der Grenz-
vertrag von 1990 schloss ein schmerzhaftes Kapitel der pol-
nisch-deutschen Geschichte ab. Der Nachbarschaftsvertrag von
1991 eröffnete ein neues Kapitel in den Beziehungen zwischen
den beiden Staaten.